

บทความวิจัยต้นฉบับ :

การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

Development of the Model of Applying the Moral Hospital Concept for Developing the Moral and Ethical Behaviors of Nursing Students

แจ่มจันทร์ เทศสิงห์* และพวงแก้ว สาระโกด**

Chaemchan Thessingha* and Puangkaew Sarapoke**

กลุ่มวิชาบริหารและพื้นฐานการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม*,**

Administration and Fundamental Nursing Department, Srimahasarakham Nursing College*,**

เบอร์โทรศัพท์: 09-3139-9588; E-mail: chaemchant@gmail.com*

วันที่รับ 14 เม.ย. 2563

วันที่แก้ไข 18 พ.ค. 2563

วันตอบรับ 4 มิ.ย. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล และผลของการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย แบบบันทึกการถอดบทเรียน และรูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติ Paired samples t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.4 มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (Mean=87.34, S.D.= 9.36) (2) ภายหลัง

การใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.1 มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (Mean=90.19, S.D.=7.53) และเพิ่มขึ้นจากก่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=2.48, p=0.015$)

จากการถอดบทเรียน พบว่า รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ก่อให้เกิดผลดีต่อนักศึกษา ต่อวิทยาลัยต่อวิชาชีพพยาบาล ต่อผู้รับบริการและชุมชน โดยนักศึกษามีความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์แก่ผู้รับบริการ ได้พัฒนาคุณธรรมผ่านการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะด้านการเสียสละและการมีจิตอาสา ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานสำคัญของวิชาชีพพยาบาล ผู้รับบริการได้รับการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์จากนักศึกษาพยาบาล ส่งผลให้วิทยาลัยมีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดี จึงถือได้ว่ารูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม

เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม; นักศึกษาพยาบาล; โรงพยาบาลคุณธรรม

Abstract

This study was an action research, aiming to study the moral and ethical behaviors of the nursing students, and to study the results of the model of applying moral hospital concept for developing the moral and ethical behaviors among nursing students. The sample consisted of 102 second year nursing students of Srimahasarakham Nursing College. The research instruments were composed of an assessment form for moral and ethical behaviors, a record for small group discussion, a record of the lesson learned from the after action review, and the model of applying moral hospital concept. The data was analyzed using descriptive statistics, paired sample t-test, and content analysis.

The results revealed that: (1) most of the nursing students, 82.4% , had their moral and ethical behaviors in the high level (Mean= 87.34, S.D.= 9.36); (2) after using the model of applying moral hospital concept for developing the moral and ethical behaviors among nursing students, most of the nursing students, 95.1 % , had the moral and ethical behaviors, as a whole, in the high level (Mean= 90.19, S.D.= 7.53) and it was

significantly higher than before the development (t=2.48, p =0.015).

The lesson learned from the after action review revealed that the model of applying moral hospital concept for developing the moral and ethical behaviors had been beneficial for students, the college, the nursing profession, and for clients and communities. The nursing students were proud to have rendered beneficial services to clients. Moreover, nursing students had improved their moral and ethical behaviors through practical experience, especially on the aspect of sacrifice and service mind that were basic moral and ethical behaviors of the nursing profession. The clients were given humanized care from the nursing students; that results in better reputation and image of the college. Therefore, it can be regarded that the model of applying moral hospital concept is an efficient model that can be applied in development of moral and ethical behaviors of the nursing students.

Keywords: Moral and Ethical Development; Nursing Students; Moral Hospital

บทนำ

วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน และคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม เนื่องจากการพยาบาลเป็นการให้บริการสุขภาพในระดับสถาบันของสังคมซึ่งเป็นการปฏิบัติโดยตรงต่อบุคคล

ครอบครัว ชุมชนและสังคม ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพพยาบาล จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล มีคุณธรรมจริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางในการประพฤติและปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ และความปลอดภัยของสังคมโดยรวม^[1] การเตรียมความพร้อมของพยาบาลด้านคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล จำเป็นต้องมีการส่งเสริมและปลูกฝังในนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถาบันการศึกษาพยาบาลจึงจำเป็นต้องหาแนวทางและวิธีการที่มีคุณภาพที่สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องใช้กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด อีกทั้งพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ถือเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 (มคอ.1) และเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของสถาบันการศึกษาพยาบาลในการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลและมีคุณธรรมจริยธรรมในการพยาบาล^[2,3]

วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม^[4] ได้กำหนดพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลไว้ดังนี้ (1) การมีวินัยในตนเอง (2) ความซื่อสัตย์ (3) เสียสละ (4) ขยันอดทน (5) เอื้ออาทร และ (6) ความรับผิดชอบ และมีการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมอย่างต่อเนื่องทั้งในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต^[5] เช่น วิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลรุ่นใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่มีกระบวนการที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมโดยสมัครใจในการใช้หลักคุณธรรม มาแปลงเป็นพฤติกรรมและกิจกรรมทั้งโรงพยาบาล ซึ่งจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของบุคลากรทั้งโรงพยาบาล โดยมีกระบวนการในการดำเนินงานหรือกิจกรรมหลักที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ ในการขับเคลื่อน คือ (1) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรของโรงพยาบาล ในประเด็น “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” (2) กำหนด “ค่านิยม” ที่ เป็นความดีที่ทุกคนอยากทำ และทุกคนในโรงพยาบาลพร้อมที่จะสร้างเป็น “อัตลักษณ์” ของโรงพยาบาล (3) ส่วนปัญหาที่อยากแก้ได้ถูกแปลงเป็นโครงการที่แต่ละส่วนงานมีความมุ่งมั่นร่วมกันแก้ไขปัญหาคือความบกพร่องที่เคยเกิดขึ้น (4) ประมวลผล-สรุปผล เทียบเคียงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ การประเมินตนเอง การย้อนพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และการต่อยอดขยายผล รวมทั้งถอดบทเรียน (5) นำเสนอ สื่อสาร ข้อมูลเรื่องราวการทำงาน โครงการ ผลของการทำงานสู่สาธารณะอย่างมี

ประสิทธิภาพเพื่อเป็นการเผยแพร่ขยายความดี-
 สื่อสารความดี บอกต่อองค์ความรู้ในการแก้ปัญหา
 ต่าง ๆ อันจะเป็นการเสริมสร้างค่านิยม สร้างแรง
 บันดาลใจให้กับผู้อื่นต่อ ๆ ไป ซึ่งมีวิธีปฏิบัติ 6
 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ปลุก คือ ปลุกให้คิด (2) ประมวล
 คือ ประมวลผลจากพฤติกรรมของคนทุกชั้นทุก
 ระดับ (3) เปลี่ยน คือ เปลี่ยนให้เป็นคุณธรรมหลัก
 (4) แปลง คือ แปลงคุณธรรมหลักเป็น “นโยบาย -
 พฤติกรรม” (5) ประกาศ คือ ปฏิญาณ และลงมือทำ
 (6) ประเมินผล คือ ประเมินผลความพึงพอใจ
 จากทุกคน “เพื่อทำให้คนดีเต็มพื้นที่โรงพยาบาล”
 จากการดำเนินงานใน โรงพยาบาลบางมูลนาก
 โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน และ
 โรงพยาบาลชลบุรี พบว่า ได้ผลดีในการพัฒนา
 คุณธรรมจริยธรรมของบุคลากร^[6,7] คณะผู้วิจัยจึงได้
 ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนา
 รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิด โรงพยาบาล
 คุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม
 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล
 ศรีมหาสารคาม อันจะเป็นรูปแบบและแนวทางใน
 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาล
 อย่างยั่งยืน

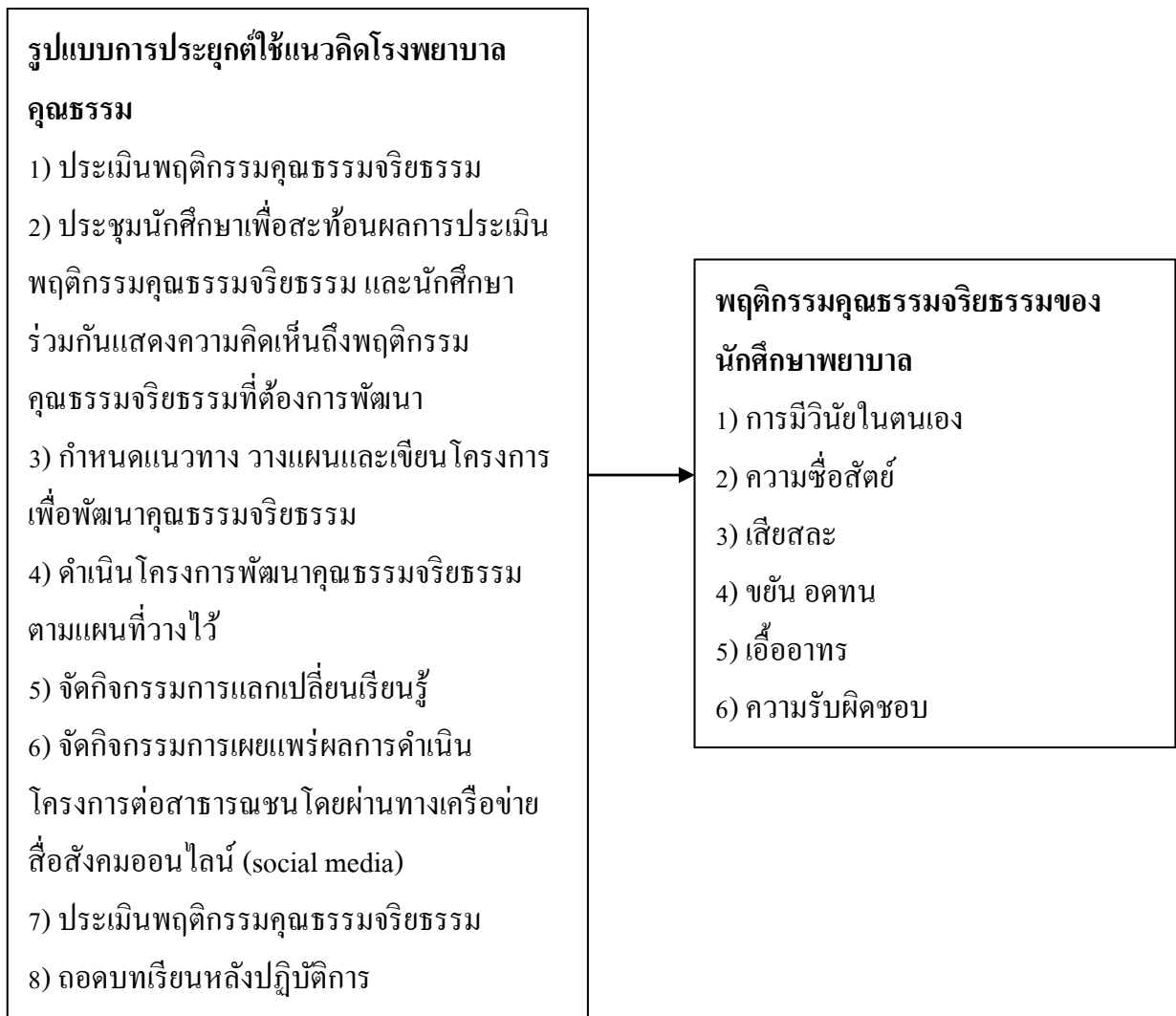
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม
 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาล
 ศรีมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม
 คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและ
 หลังการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิด
 โรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรม
 คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาพฤติกรรม
 คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย
 พยาบาลศรีมหาสารคาม มุ่งศึกษาคุณธรรม
 จริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ (1) การมีวินัยในตนเอง (2)
 ความซื่อสัตย์ (3) เสียสละ (4) ขยันอดทน (5) เอื้อ
 ออาทร และ (6) ความรับผิดชอบ
2. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร การวิจัย
 นี้มุ่งศึกษาในนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย
 พยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน 102 คน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษานี้
 ครอบคลุมระยะเวลา 6 เดือน ระหว่างวันที่ 1
 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ถึง วันที่ 30 เมษายน พ.ศ.
 2559

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน 102 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1.1 แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุและเกรดเฉลี่ย ส่วนที่ 2 แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ มีวินัยในตนเอง ซื่อสัตย์ เสียสละ ขยัน อดทน เอื้ออาทร และความรับผิดชอบ รวมทั้งหมด 20 ข้อ ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากกรอบคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม^[4] ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (interval scale) มี 5 ระดับ

คือ ระดับประพจน์ปฏิบัติดีมาก ดี ปานกลาง น้อย และควรปรับปรุง ดังนั้นจะมีค่าคะแนนรวมตั้งแต่ 20 – 100 คะแนน ซึ่งการแปลผลความหมายระดับ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ใช้ค่าคะแนนรวมของ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมเทียบกับเกณฑ์ ที่กำหนดจากช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนนรวม 20 – 46 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับต่ำ

ค่าคะแนนรวม 47 – 73 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนรวม 74 – 100 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับสูง

ส่วน การแปลผลความหมายระดับ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมรายข้อ ใช้ค่าเฉลี่ยของ ระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม เทียบกับเกณฑ์ ที่กำหนดจากช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมดี

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมดีมาก

1.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย

1.3 แบบบันทึกการถอดบทเรียนหลัง ปฏิบัติการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

2.1 รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิด โรงพยาบาลคุณธรรม มีการดำเนินการ 8 ขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ประเมิน พฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมนักศึกษาพยาบาล โดยให้นักศึกษา ประเมินตนเองด้วยแบบประเมินพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรม และการสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion)

2.1.2 ประชุมนักศึกษาเพื่อสะท้อนผล การประเมินตนเองของนักศึกษา และให้นักศึกษา ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการพัฒนา

2.1.3 กำหนดแนวทางและแผนในการ พัฒนาคุณ ธรรมจริยธรรม โดยแบ่งนักศึกษา ออกเป็น 12 กลุ่ม ๆ ละ 8 – 9 คน นักศึกษาแต่ละ กลุ่มประชุมเพื่อจัดทำแผนและโครงการเพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของตนเองและเพื่อนในชั้นเรียน โดยมีอาจารย์พยาบาลเป็นที่ปรึกษา

2.1.4 ดำเนิน โครงการพัฒนาคุณ ธรรม จริยธรรม ตามที่ได้วางแผนไว้

2.1.5 จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการดำเนิน โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกับเพื่อน

2.1.6 จัดกิจกรรมการเผยแพร่ผลการดำเนิน โครงการต่อสาธารณชนเพื่อสร้างเวทีชื่นชมให้กับ นักศึกษาในการมุ่งมั่นทำความดีต่อไป โดยนักศึกษา แต่ละกลุ่มสร้าง webpage เผยแพร่ผ่าน social media

2.1.7 ประเมิน พฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมนักศึกษาพยาบาลหลังเข้าร่วม โครงการ โดยให้นักศึกษาประเมินตนเองและสนทนากลุ่ม ย่อย

2.1.8 ถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและกรอบแนวคิดการวิจัย โดยเฉพาะกรอบคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม^[4]

2. สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อขอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เมื่อได้ข้อเสนอแนะแล้วผู้วิจัยได้ปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. วิเคราะห์ความตรงของแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of congruence: IOC) ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ส่วนข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ถือว่าต้องถูกตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น ซึ่งข้อคำถามของแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมจำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้

5. การหาความเที่ยง (reliability) ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น จำนวน 45 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยง วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช

(Cronbach's alpha Coefficient) มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.90 แสดงว่าแบบประเมินชุดนี้สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นเตรียมการ

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล เอกสารและงานวิจัยเพื่อสังเคราะห์ รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโรงพยาบาลคุณธรรมและการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาล

2. ประสานกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาล รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย

3. จัดทำโครงร่าง กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

4. พัฒนาเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นปฏิบัติการ

1. ดำเนินการวิจัยตามแนวคิดของโรงพยาบาลคุณธรรม จำนวน 2 รอบ ดังนี้

วงรอบที่ 1

1. ประชุมนักศึกษาพยาบาลเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทางการศึกษา และประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

2. ศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม โดยให้นักศึกษาประเมินตนเองด้วยแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและสนทนากลุ่มย่อย (focus group discussion)

3. ประชุมนักศึกษาเพื่อสะท้อนผลการประเมินตนเองของนักศึกษา และให้นักศึกษาได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการพัฒนา

4. ประชุมนักศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางและแผนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 12 กลุ่ม ๆ ละ 8 – 9 คน นักศึกษาแต่ละกลุ่มประชุมเพื่อจัดทำแผนและโครงการเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตนเองและเพื่อนในชั้นเรียน โดยมีอาจารย์พยาบาลเป็นที่ปรึกษา

5. ดำเนิน โครงการพัฒนาคุณ ธรรม จริยธรรมตามที่ได้วางแผนไว้

6. จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยประชุมนักศึกษาและให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

7. จัดกิจกรรมการเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการต่อสาธารณชนเพื่อสร้างเวทีชื่นชมให้กับนักศึกษาในการมุ่งมั่นทำความดีต่อไป โดยนักศึกษาแต่ละกลุ่มสร้างเว็บเพจ (webpage) เผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

8. ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยให้นักศึกษาได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดการพัฒนา และสรุปประเด็นที่ควรพัฒนาปรับปรุง เพื่อนำสู่การพัฒนาในวงรอบที่ 2

วงรอบที่ 2

1. ประชุมนักศึกษาเพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

2. ดำเนิน โครงการพัฒนาคุณ ธรรม จริยธรรมตามที่ได้วางแผนไว้

3. จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยประชุมนักศึกษาและให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

4. จัดกิจกรรมการเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการต่อสาธารณชนเพื่อสร้างเวทีชื่นชมให้กับนักศึกษาในการมุ่งมั่นทำความดีต่อไป โดยนักศึกษา

แต่ละกลุ่มสร้างเว็บเพจ (webpage) เผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (social media)

5. ประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม นักของศึกษาพยาบาลหลังเข้าร่วมโครงการโดยให้นักศึกษาประเมินตนเองและสนทนากลุ่มย่อยตามประเด็นคำถามในแบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย หลังเข้าร่วมการพัฒนาพฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมโดยใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม

6. ประชุมนักศึกษาเพื่อถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2559 โดยดำเนินการดังนี้

1. พบผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคามและรองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทางการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย และขออนุญาตทำการศึกษาวิจัย

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวงรอบที่ 1

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวงรอบที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และเกรดเฉลี่ย โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

โดยใช้สถิติ paired sample t-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยและการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน 102 คน นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.2) มีอายุ 19 ปี (ร้อยละ 68.6) และเกรดเฉลี่ยในปีการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในช่วง 3.01 – 3.50 (ร้อยละ 60.8)

2. พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล พบว่า พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ชื่อสัตย์ คือ ไม่ลักทรัพย์ หรือเอาของผู้อื่นเป็นของตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 (S.D.= 0.41) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ คือ ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรม เช่น เข้าแถวเคารพธงชาติ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 (S.D.=0.53) และขยัน อดทน คือ เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 (S.D.=0.44) ดังแสดงในตาราง 1 ซึ่งนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 82.4 มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 87.34 (S.D.= 9.36) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม (n=102)

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับ
มีวินัยในตนเอง			
แต่งกายถูกระเบียบ	4.13	0.61	ดี
สวมหมวกนิรภัยทุกครั้ง	4.19	0.74	ดี
ปฏิบัติตามระเบียบวิทยาลัย เช่น การเข้าออก	3.86	0.70	ดี
ชื่อสัตย์			
เซ็นเข้าออกวิทยาลัยด้วยตนเอง	3.69	0.80	ดี
ไม่ลักทรัพย์หรือเอาของผู้อื่นเป็นของตนเอง	4.85	0.41	ดีมาก
เสียสละ			
เข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัยฯ นอกเวลา	3.94	0.78	ดี
บำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.89	0.72	ดี
มีจิตอาสา	3.91	0.70	ดี
ขยัน อดทน			
เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.74	0.44	ดีมาก
เข้าร่วมกิจกรรมตามที่วิทยาลัยกำหนด	4.67	0.51	ดีมาก
ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างมุ่งมั่น	3.97	0.74	ดี

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม (n=102) (ต่อ)

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	Mean	S.D.	ระดับ
เอื้ออาทร			
รู้จักการให้และแบ่งปัน	4.19	0.78	ดี
ให้บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	4.25	0.67	ดี
ใส่ใจ จริงใจและเข้าใจผู้อื่น	4.25	0.67	ดี
ความรับผิดชอบ			
ส่งงานอาจารย์ตามระยะเวลาที่กำหนด	4.46	0.61	ดี
ไม่ขาดเรียนโดยไม่มีเหตุอันควร	4.69	0.56	ดีมาก
เข้าเรียนตามเวลาที่กำหนด	4.43	0.65	ดี
ขึ้นปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด	4.59	0.57	ดีมาก
ปฏิบัติตามวัฒนธรรม เช่น	4.74	0.53	ดีมาก
เข้าแถวเคารพธงชาติ			
ปฏิบัติตามวัฒนธรรม เช่น	4.64	0.58	ดีมาก
สวมมณฑิให้วพระ			

3. ผลการพัฒน พฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้รูปแบบ การประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พบว่า นักศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.1 มีพฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90.19 (S.D. = 7.53) ดังแสดงในตาราง 2

3.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลังการใช้รูปแบบ

ตาราง 2 ระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ การประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม(n=102)

ระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	0	0	0	0
ระดับปานกลาง	18	17.6	5	4.9
ระดับสูง	84	82.4	97	95.1
รวม	102	100	102	100
$\bar{X}$, S.D.	87.34, 9.36		90.19, 7.53	

3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล พบว่า หลังการเข้าร่วมการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมโดยใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=2.48, p=0.015$) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม (n=102)

คะแนนความรู้	n	$\bar{x}$	S.D.	Mean	t	95%CI	p- value
Difference							
ก่อนการทดลอง	102	87.34	9.36				
				2.84	2.48	0.57 ถึง 5.12	0.015*
หลังการทดลอง	102	90.19	7.53				

4. ผลการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ

จากการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อให้เกิดผลดีต่อนักศึกษา ต่อวิทยาลัย ต่อวิชาชีพพยาบาล ต่อผู้รับบริการและชุมชน โดยนักศึกษามีความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์เกื้อกูลต่อผู้รับบริการ ได้พัฒนาคุณธรรมผ่านการปฏิบัติจริงโดยเฉพาะด้านการเสียสละ และการมีจิตอาสา ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของวิชาชีพพยาบาล นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้กระบวนการทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ โครงการ เช่น การเขียน โครงการ การวางแผนงาน การติดต่อสื่อสาร การประสานงานกับบุคคลภายนอก การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนและสามารถนำไปถ่ายทอดผ่านการทำโครงการ ผู้รับบริการได้รับการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

จากนักศึกษาพยาบาล ส่งผลให้วิทยาลัยมีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีในสังคม ผลต่อวิชาชีพพยาบาล คือ เป็นการปูพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมด้านความเสียสละ ซึ่งมีความสำคัญต่อวิชาชีพพยาบาล นอกจากนี้ยังส่งผลดีต่อชุมชน โดยเฉพาะกับผู้ป่วยโรคเลือดสมองในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้น คือ การทำกายภาพบำบัด สามารถฟื้นฟูสภาพร่างกาย ให้สามารถกลับมาใช้งานได้ กลุ่มเด็กพิเศษมีพัฒนาการดีขึ้น

สำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จ มาจากวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ การได้รับความร่วมมือที่ดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมหาสารคามที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการจัดกิจกรรม อาจารย์พยาบาลซึ่งเป็นที่

ปรึกษาโครงการเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออก ด้านคุณ ธรรมจริยธรรม ให้คำแนะนำ และ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรม โครงการแก่นักศึกษา และนักศึกษาพยาบาลให้ ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมโครงการ มีความ เสียสละ และมีความมุ่งมั่นในการจัดทำโครงการ อย่างเต็มความสามารถ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายผลจาก การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.4 มีพฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (Mean=87.34, S.D.=9.36) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ซื่อสัตย์ (Mean= 4.85, S.D.= 0.41) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ (Mean=4.74, S.D.=0.53) และขยัน อดทน (Mean= 4.74, S.D.=0.44) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ ผ่านมาต่างก็พบว่า คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา พยาบาลอยู่ในระดับสูง^[8,9,10,11,12] ทั้งนี้อาจเนื่องจาก บริบทของสังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธ ซึ่งมีหลัก จริยธรรมไทยได้แก่ ความเมตตากรุณา ความอ่อน น้อมถ่อมตน ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม การไม่ฆ่า ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และการไม่โกหก ซึ่งค่านิยมทางสังคมและศาสนามีส่วนสำคัญต่อ การแสดงพฤติกรรมจริยธรรม เพราะเป็นสิ่งที่หล่อ หลอมและหล่อหลอมทุกคนให้เชื่อถือและยึดเอา เป็นคุณค่าของตนเองติดตัวมาก่อนที่จะเข้าสู่ วิชาชีพ^[13] นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนทุก รายวิชาของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาล

ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)^[5] ของ วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคามยังได้นำมาตรฐาน การเรียนรู้ด้านคุณ ธรรมจริยธรรมตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมา กำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ในการเรียน โดยเน้น หัวใจความเป็นมนุษย์และการดูแลอย่างเอื้ออาทร รวมทั้งนักศึกษา มีการเข้าร่วมกิจกรรมเสริม หลักสูตรที่มีการสอดแทรกคุณ ธรรมจริยธรรมที่ วิทยาลัยจัดขึ้น การใช้ชีวิตในหอพักที่ต้องมี การรักษาและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วิทยาลัย กำหนดทั้งจากอาจารย์และนักศึกษารุ่นพี่ ดังนั้น นักศึกษาพยาบาลจึงต้องเรียนรู้กฎกติกาของสังคม และร่วมรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมด้วย

2. ผลการพัฒนาพฤติกรรมคุณ ธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังการใช้ รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาล คุณ ธรรม พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.1 มีพฤติกรรมคุณ ธรรมจริยธรรมโดย รวมอยู่ในระดับสูง (Mean=90.19, S.D.= 7.53) และ เพิ่มขึ้นจากก่อนการเข้าร่วมการพัฒนาพฤติกรรม คุณ ธรรมจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t=2.48, p=0.015) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จินพิชญ์ชา มะมม และปริญญะ แร่ทอง^[14] ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยทัศนคติเชิงจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อ ความเสียสละสูงขึ้นแตกต่าง จากคะแนนทัศนคติเชิงจริยธรรมก่อนการใช้ รูปแบบการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p<0.05) ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า รูปแบบการประยุกต์ใช้ แนวคิดโรงพยาบาลคุณ ธรรมที่พัฒนาขึ้นมีอิทธิพล ต่อการเพิ่มขึ้นของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม คุณ ธรรมจริยธรรมโดยรวม ทั้งนี้ เพราะนักศึกษา สามารถเรียนรู้และพัฒนาคุณ ธรรมจริยธรรมในด้าน

ต่าง ๆ ได้จากการปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอนของการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างการเรียนรู้คุณธรรมแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาโดยผ่านการปฏิบัติจริง จะส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงค่านิยมที่ดีของนักศึกษา และการมีจิตสาธารณะบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญของสถาบันการศึกษา^[15,16] ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคามเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลจึงมีความมุ่งมั่นที่จะผลิตพยาบาลให้ได้มาตรฐานวิชาชีพ มีความเป็นเลิศทางปัญญา มีทัศนคติที่ดี ยึดมั่นในคุณธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ สามารถบูรณาการศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์สาขาอื่น เพื่อบริการพยาบาลแบบองค์รวมได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเอื้ออาทร มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาสุขภาวะของชุมชนอย่างยั่งยืนและสมดังปณิธานของวิทยาลัยที่ว่า “ปัญญาเลิศ เทิดคุณธรรม นำคุณภาพ”^[5,17]

นอกจากนี้ จากการถอดบทเรียนการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลยังก่อให้เกิดผลดีต่อนักศึกษาพยาบาล ทำให้นักศึกษามีความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์เกื้อกูลต่อผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเสียสละ และมีจิตอาสา ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานสำคัญของวิชาชีพพยาบาล ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานเป็นทีม การติดต่อสื่อสาร การประสานงานกับบุคคลภายนอก ได้เรียนรู้การเขียนโครงการ การวางแผนงาน การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

เฉพาะหน้า ได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนและสามารถนำไปถ่ายทอดผ่านการบริการวิชาการ รวมทั้งเกิดผลดีต่อวิทยาลัย ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการและชุมชนสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้น^[18,19] จึงถือได้ว่าเป็นรูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคามควรขยายผลรูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาพยาบาลชั้นปีอื่น ๆ ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
2. วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ควรมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลโดยบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ และผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
3. วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ควรมีการทบทวนกรอบคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลให้สอดคล้องกับคุณค่าแห่งวิชาชีพพยาบาล และพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมให้สามารถประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างเที่ยงตรงมากขึ้น

การปกป้องสิทธิกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม รหัส IRB SNC 004/2558 ลงวันที่ 19 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] วรฐกานต์ อัสวพรวิพุธ. มาตรฐานการพยาบาล: กระบวนการพยาบาล และจริยธรรมวิชาชีพ.วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข 2559; 2(3) : 393 – 400.
- [2] สภาการพยาบาล.ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560. [ออนไลน์]. (2560). [เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก [https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/Edit\(1\).PDF](https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/Edit(1).PDF).
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. [ออนไลน์]. (2560). [เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th/พระราชบัญญัติ/>.

- [4] วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. คู่มือนักศึกษาประจำปี 2558 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. มหาสารคาม : วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม; 2558.
- [5] วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. ประมวลรายวิชา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560). มหาสารคาม : วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม; 2560.
- [6] แก้วกัลยาสิกขาธย สถาบันพระบรมราชชนก. แนวทางการดำเนินการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขเพื่อพัฒนาหน่วยงานเป็นโรงพยาบาลคุณธรรม. นนทบุรี: ยุทธรินทร์การพิมพ์; 2558.
- [7] ศูนย์คุณธรรม. องค์ความรู้ ชุดองค์กรคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรม (โรงพยาบาลบางมูลนาก). นนทบุรี : คอนแท็คดีไซน์; 2559.
- [8] จริยา กฤติยารธรรม. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 “สร้างเสริมสหวิทยาการ ผสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจเข้าสู่ AC” 2559; 1661 – 74.
- [9] ลำเจียก คำธร, โสภิต สุวรรณเวลา และจินัฐตา สุภศรี. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ครัง. เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติประจำปี 2558

- เรื่อง การสร้างนักคิดสำหรับผู้เรียนใน
ศตวรรษที่ 21. 2559; 40 – 50.
- [10] สุชาภา คล้ายมณี ทศนีย์ ทิพย์สูงเนิน และ
คณินนิตย์ พงษ์สุวรรณ. พฤติกรรมเชิง
จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา.
วารสารการพยาบาลและการศึกษา 2556; 6
(พิเศษ): 89 – 103.
- [11] Poorchangizi B., Borhani F., Abbaszadeh
A., Mirzaee M. and Farokhzadian J. The
importance of professional values from
nursing students' perspective. BMC
Nursing 2019; 18(26) : 1 – 7.
- [12] Fisher M. A comparison of professional
value development among pre-licensure
nursing students in associate degree,
diploma, and Bachelor of Science in
nursing programs. Nurs Educ Perspect.
2014; 35(1) : 37 – 42.
- [13] อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม และสมใจ ศิระ
กมล. พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาล
วิชาชีพ. เชียงใหม่: สยามพิมพ์นานาชาติ; 2558.
- [14] จินพิชญ์ชา มะम्म และปริญญา แร่ทอง. ผล
ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใน
รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้
สูงอายุต่อทัศนคติเชิงจริยธรรมของ
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสาร
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2557; 22
(5)(ฉบับพิเศษ) : 731 – 42.
- [15] ปิยะนันท์ นามกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม
จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏอุบลราชธานี. วารสารศรีวนาลัยวิจัย
2561; 8(2) : 27 – 37.
- [16] นิภาพร จันทน์น้อย. รูปแบบกิจกรรมการ
พัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ
นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตาม
คุณลักษณะบัณฑิตยุคใหม่ไทย
[วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต].
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่;
2560.
- [17] นฤมล เอนกวิทย์ และคณะ. วิทยาลัย
พยาบาลศรีมหาสารคาม องค์การคุณธรรม:
คิดดี พูดดี ทำดี ชีวิตมีสุข. มหาสารคาม:
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม; 2563.
- [18] จันทน์ฉาย มณีวงษ์, จักรกฤษณ์ ลูกอินทร์
และเพ็ญพักตร์ ลูกอินทร์. การพัฒนาการ
ดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา
พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
สุพรรณบุรี. วารสารวิทยาลัยพยาบาล
พระปกเกล้า จันทบุรี 2559; 27 (ฉบับ
เพิ่มเติม) : 79 – 90.
- [19] อุบลรัตน์ โพธิ์พัฒนชัย และศุภิพร เพชร
เรียง. การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษา
พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
สุราษฎร์ธานี. วารสารพยาบาลกระทรวง
สาธารณสุข 2558; 25(2) : 103 – 15.